

14 СУ “Проф. д-р Асен Златаров”
София; район “Сердика” ул. Ген. Чернаев” №8
тел: директор: 831-70-32 зам. директор: тел. факс 831-70-32 канцелария 831-37-32; e-mail – zlatarov@14su.bg.

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ
за учебната 2022/2023 г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

- Програмата за превенция от отпадане е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи и определените приоритети за развитие в сферата на предучилищното и училищното образование.
- Настоящата програма конкретизира заложените политики, мерки и дейности в Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030), Национална стратегия за младежта за периода 2021-2030 г., Закон за младежта, Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване до 2030 г., съобразно спецификата и конкретните условия в 14.СУ „Проф. д-р Асен Златаров“ гр. София.
- Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

II. ПРИНЦИПИ

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици кореспондира с темата за приобщаващото образование като предпоставка за предотвратяване на социалното изключване. Базира се на основните принципи на приобщаващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование.

- Всяко дете може да учи и да се възползва от възможностите и предимствата, които образованието дава.
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, пол, народност, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус.
- Приобщаващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете успоредно с неговите възможности да се адаптира към системата.
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми.
- Възгледите, мненията и потребностите на подрастващите трябва да бъдат взети предвид при тяхното участие в образователната институция. Учениците следва да бъдат стимулирани в активно участие в образователния процес.
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат съобразени с индивидуалните нужди и потребности на подрастващите, за да се създават възможности за тяхното социално включване.

III. ВИЗИЯ

➤ Програмата за превенция на отпадане се основава на гъвкаво и личностно-ориентирано обучение:

- Учениците да получат знания, умения и компетентности.
- Да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да проявяват толерантност, да посмат отговорности в демократичното гражданско общество.
- Да развиват творческите си заложби и способности.
- Да изградят умения и навици за здравословен начин на живот.
- Училището да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен център за всички деца от района, подлежащи на задължително обучение.

➤ Визията на 14.СУ „Проф. д-р Асен Златаров“ гр. София като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, застрашени от отпадане, която осигурява пълноценна и личностна реализация в училищния

14 СУ "Проф. д-р Асен Златаров"

София; район "Сердика" ул. Ген. Чернаев" №8

тел.: директор: 831-70-32 зам. директор: тел. факс 831-70-32 канцелария 831-37-32; e-mail – zlatarov@14su.bg.

живот, се фокусира върху:

- Разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване желанията и потребностите на подрастващите.
- Съчетаване на класно-урочни, извънурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание.
- Работа с деца с изяви дарби и таланти.
- Работа с деца в неравностойно социално положение.
- Работа с деца със специални образователни потребности.
- Работа с деца с различна етническа принадлежност.
- Уютна и функционална образователна среда.

IV. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

1. Програмата представя:

- Определяне на рисковите групи ученици, застрашен от отпадане в 14 СУ „Проф. д-р Асен Златаров“ гр. София. и прилагане на мерки, свързани с превенцията, работещи по отношение на справянето с риска от отпадане от училище;
- Дефиниране на дейности, насочени към идентифицираните рискови групи от ученици, предлагащи промяна в нагласите с цел повишаване мотивацията на учениците за учене, чрез предлагане на качествено образование:
 - Използване на интерактивни методи на преподаване;
 - Повишаване квалификацията на учителите;
 - Превръщане на училището в желана територия - подобряване на МТБ;
 - Включване на учениците в извънкласни форми, проекти и целодневна организация на учебния процес;
 - Приоритети дефинирани в Стратегията за развитие на училището, Годишен план на училището и План за квалификация на педагогическите кадри;
- Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни;
- Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

Отпадането от училище и/или преждевременното напускане на образователната система е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика. Причините за това са комплексни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищна среда, а от друга страна и в педагогическата колегия. Има ученици с прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и известен брой слаби оценки, което ги поставя в групата на застрашени от отпадане.

V. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В УЧИЛИЩЕТО

- В 14.СУ „Проф. д-р Асен Златаров“ гр. София дава възможност за организирането на извънкласни форми на обучение: участия в проекти по учебни предмети, вокална група, футбол, каратэ, шах и др.
- В училището се обучават деца и ученици предимно от български произход.
- Целодневна организация на учебния процес се организира от екип от професионалисти и специалисти с доказани педагогически умения.
- Осигурена е допълнителна подкрепа от специалисти: логопед, ресурсен учител и училищен психолог.
- В предходните 10 и повече години няма данни в училището за отпаднали ученици.
- Всяка учебна година в училището се разработва Програма от превантивни мерки за преодоляване отпадането на учениците от училище и риск регистър към нея.

За ефективното прилагане на програмата е необходимо първо да се определят рисковите групи от ученици, застрашени от отпадане, както и да се предложат превантивни мерки, насочени към тези групи ученици. Като рискови фактори, предшествващи отпадането, са идентифицирани:

1. Продължително отсъствие от училище.
2. Проблемна семейна среда.
3. Трудна адаптация към режима в училище.

14 СУ "Проф. д-р Асен Златаров"

София; район "Сердика" ул. Ген. Чернаев" №8

тел.: директор: 831-70-32 зам. директор: тел. факс 831-70-32 канцелария 831-37-32; e-mail – zlatarov@14su.bg.

- През предходната учебната година в 14.СУ „Проф. д-р Асен Златаров“ гр. София няма ученици, които попадат в дефинираните по-долу групи:
- **преждевременно напуснали училище** (съгласно Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г.) – лица между 18 и 24 години, които напускат системата на образование и обучение след завършване на основно или по-ниско образование и които не участват в никаква форма на образование или обучение;
- **отпаднали от училище** – ученици до 18-годишна възраст, отписани от училище преди завършване на последния гимназиален клас, ако същите не са записани в друго училище.

▪ **Силни страни:**

- ✓ Подобрена материална база;
- ✓ Квалифицирани учители;
- ✓ Извънкласни дейности;
- ✓ Занимания по интереси;
- ✓ Възможности за изява;
- ✓ Оказване на обща и допълнителна подкрепа;
- ✓ Създаване на приятелска среда.

➤ **Слаби страни:**

- Недостатъчна ефективност на взаимодействието „училище – родители“
- Относително голям брой извинени отсъствия на учениците.

➤ Извинените отсъствия са направени по следните причини:

- здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
- семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;
- най-много отсъствия имат ученици в гимназиален етап.

➤ **Проблеми:**

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите.
- Липса на ефективни санкции за родителите.
- Нисък жизнен стандарт на част от населението.
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на децата от училище.

14 СУ "Проф. д-р Асен Златаров"

София; район "Сердика" ул. Ген. Чернаев" №8

тел: директор: 83 1-70-32 зам. директор: тел. факс 83 1-70-32 канцелария 83 1-37-32; e-mail – zlatarov@14su.bg.

VI. ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ ОТ УЧИЛИЩЕТО ПО ПРЕВЕНЦИЯ И ОГРАНИЧАВАНЕ НА ОТПАДАНЕТО:

- В изпълнение на училищната програма от страна на училището се предприемат мерки, както следва:
- Ранно идентифициране на децата в риск.
- Нови форми за по-голямо ангажиране на родителите.
- Изграждане на качествено партньорство между родители и педагогически специалисти.
- Ефективно включване на училищните и ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на отпадането от училището.
- Обучение на педагогическия екип да идентифицира и да решава социалните, поведенческите и други проблеми, които поставят подравашите в риск от отпадане от училище.
- Разработване и прилагане на обучителни, извънкласни и извънучилищни програми за мотивиране и задържане на децата, консултиране и активна работа със семейството.
- Поддържане на база данни, индивидуално портфолио, индивидуални програми за всяко застрашено дете.
- Разширяване на връзките с извънучилищни институции.

➤ Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:

- Отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване на учениците.
- Наложени санкции от ПС за неизвинени отсъствия.

➤ **Възпитателни мерки за превенция на отпадането.**

- Работа с учениците
- Паралелкови дейности и изяви за превенция от отпадане и работа с деца в риск съгласно планове на класните ръководители.
- Индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия – консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви.
- Включване на учениците в риск от отпадане в извънкласни и извънучилищни дейности – участие в училищни празници, организиране на спортни празници и състезания, екскурзии.
- Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището.
- Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.

VII. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

- Създаване на подкрепяща среда за учениците в училище.
- Изграждане на мотивация у подрастващите за ежедневно посещение в училище и участие в живота на училищната общност.
- Индикатор за постигане – намаляване на неизвинени и извинени отсъствия.
- Създаване на положителни нагласи към образователния процес.
- Индикатор за постигане – повишаване успехът на застрашените ученици.

VIII. МЕРКИ (ДЕЙНОСТИ) ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО ОТ УЧИЛИЩЕ

- Своевременно идентифициране на признаците за изоставане в усвояването на учебния материал и застрашеност от отпадане („ранен учебен неуспех“).

- Изготвяне на срочни отчети от класните ръководители за броя на отсъствията и разговори с училищния психолог за причините, поради които учениците са застрашени от отпадане /ако има такива/.
- Изработване ежегодно и актуализиране на регистър на застрашените от отпадане деца /отворен документ/.
- Анализ на постиженията на застрашените от отпадане подрастващи и осъществяване на педагогическа подкрепа от страна на учителите и училищното ръководство /в края на всеки срок/.
- Провеждане на задължителна, допълнителна, индивидуална и групова работа по съответните предмети, предоставяща възможности за индивидуален темп при усвояване на учебния материал от застрашените ученици, може и чрез участие в проекти.
- Включване на застрашените от отпадане ученици в извънкласни и извънучилищни дейности в ГЦДОУД.
- Откриване на силните страни на личността на всеки подрастващ ученик.
- Развиване на силните страни на личността чрез индивидуална работа с учениците или включването им в групи за извънкласни дейности и занимания по интереси.
- Осигуряване на публични изяви на учениците с изявени дарби.
- Осъществяване на ефективен диалог между училището и семействата на застрашените от отпадане ученици.
- Въвеждане на алтернативни срещи и мотивиране на родителите да посещават планираните родителски срещи.
- Организиране на кампании, които да стигнат до родителите и настойниците на учениците.
- Засилване на контрола върху отсъствията и своевременно информиране на родителите.

- Разпределяне на отговорностите и ангажиментите по отношение на посещаемостта в училище между класните ръководители и родителите.

IX. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създаване на условия и повишена мотивация за посещение в училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременно и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

X. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини.
 - Брой отсъствия в края на срока/учебната година;
 - Брой санкционирани ученици за отсъствия;
 - Брой ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини;
 - Брой ученици, положили изпити за определяне на срочна и/или годишна оценка по учебни предмети поради допуснати отсъствия.

14 СУ "Проф. д-р Асен Златаров"
София, район "Сердика" ул. Ген. Чернаев" №8
тел: директор: 831-70-32 зам. директор: тел. факс 831-70-32; e-mail – zlatarov@14su.bg.

2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.

- Брой проведени консултации по учебни предмети на застрашени от отпадане ученици.
- Брой проведени срещи с родители на застрашени от отпадане ученици.

3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.

4. Брой родители, на които е оказана институционална подкрепа.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол №18./1209.2022г.) и е утвърдена със Заповед на директора на училището №630/14.09.2022г.